

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเปิดรับสาร ความทันสมัย

กับความรู้หลักการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยและทัศนคติ

ต่อบุคลากรสังคม : ศึกษาเฉพาะ เกษตรกร

ในโครงการทดลองฟื้นฟูสภาพป่า เขาชูหลวง

จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวสมศรี วงศ์ลิโรจน์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๔

ISBN 974-566-917-2

013517

RELATIONSHIP AMONG COMMUNICATION EXPOSURE BEHAVIOR,
MODERNITY, KNOWLEDGE ON HEALTH PRACTICE AND
ATTITUDE TOWARD COMMUNITY PERSONNELS :
A STUDY OF FARMERS IN THE DIVERSIFIED
FOREST REHABILITATION PHULUANG PROJECT,
NAKRON RATCHASIMA PROVINCE

Miss Somsri Vongsilodkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-917-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสาร ความทันสมัย
กับความรู้หลักการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยและทัศนคติต่อบุคคลากร
สังคม : ศึกษาเฉพาะ เกษตรกรในโครงการทดลองฟื้นฟูสภาพ
ป่าเขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา

โดย

นางสาวสมศรี วงศ์ลีโรจน์กุล

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ตรุณี ศิริอนุรักษ์)

..... กรรมการ

(ดร. อำนวย จันทวานิช)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดสาร ความทันสมัย กับความรู้
หลักการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยและทัศนคติต่อบุคคลากรสังคม :
ศึกษาเฉพาะ เกษตรกรในโครงการทดลองฟื้นฟูสภาพป่า เขาภูหลวง
จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อนิสิต

นางสาวสมศรี วงศ์สิโรจน์กุล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวัต บุญลือ

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา

๒๕๒๔

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการคือ

๑. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างอายุ การศึกษา พฤติกรรมการเปิดรับสาร ความทันสมัย กับความรู้หลักการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยและทัศนคติต่อบุคคลากรสังคม
๒. เพื่อทราบปัจจัยที่สามารถอธิบายความแตกต่างของความรู้หลักการปฏิบัติทางสุขภาพอนามัยและทัศนคติต่อบุคคลากรสังคม

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะ เกษตรกรในโครงการทดลองฟื้นฟูสภาพป่า เขาภูหลวง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๒๗๗ คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบ Random Sampling และทดสอบสมมติฐานด้วยเทคนิคทางสถิติคือ การหาค่าความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

๑. อายุ มีความสัมพันธ์ เชิงลบกับการติดต่อกับสังคมภายนอก
การศึกษามีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับการ เปิดรับสื่อมวลชนและการติดต่อกับสังคม
ภายนอก
๒. อายุมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับความทันสมัย ได้ค่า $r = -0.2533$ ที่ระดับนัยสำคัญ
 0.05
การศึกษามีความสัมพันธ์กับความทันสมัยในเชิงบวก ได้ค่า $r = 0.4399$ ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

๓. อายุ การศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้หลักการสาธารณสุข และ สุขภาพอนามัย, ระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการอนามัยแม่และ เด็ก แต่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับระดับ เจตคติต่อการคุมกำเนิด และ เชิงบวกกับ ระดับความคิด เห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่ทางราชการ ส่วนการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับระดับ เจตคติต่อการคุมกำเนิด, ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมใน เชิงบวก
๔. ปัจจัยการ เปิดรับสารทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยความทันสมัยที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ ๐.๐๕ ยกเว้น ปัจจัยการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยความทันสมัยคือ การปลีกตัวออกจากสังคม
๕. การ เปิดรับหนังสือพิมพ์มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับระดับความรู้หลักการปฏิบัติทาง สาธารณสุขและสุขภาพอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- การ เดินทางออกนอกหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ เกี่ยวกับหลักการ อนามัยแม่และ เด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- การพบปะพูดคุยกับ เพื่อนบ้านมีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับระดับ เจตคติต่อการคุม กำเนิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- การพบปะพูดคุยกับคนต่างถิ่นมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับระดับความคิด เห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่บ้านเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- การสื่อสารระหว่างบุคคลมีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับ ระดับความสัมพันธ์ทางสังคมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Relationship Among Communication Exposure Behavior,
Modernity, Knowledge on Health Practice and Attitude
toward Community Personnels : A Study of Farmers in
the Diversified Forest Rehabilitation Phuluang
Project, Nakron Ratchasima Province

Name Miss Somsri Vongsilodkul

Thesis Advisor Associate Professor Thanawadee Boonlua, Ph. D.

Department Public Relations

Academic Year 1985

ABSTRACT

The objectives of this study were two folds as follows:

1. To study the relationships among age, education, communication exposure behavior, modernity, knowledge on health practice and attitude toward community personnel.
2. To study factors being able to best explain knowledge of health practice and attitude toward community personnels.

Two hundred and seventy-seven farmers living in forest community were randomly selected and interviewed with structured questionnaire.

Findings:

1. Age is negatively correlated with cosmopolitaness.
Education is positively correlated with mass media exposure and cosmopolitaness.
2. Age is negatively correlated with modernity, $r = -0.2533$
at $P = 0.05$.
Education is positively correlated with modernity, $r = 0.4399$
at $P = 0.05$

3. Age is negatively correlated with attitude on birth control and positively with attitude toward governmental officers. Education is found to be correlated positively with attitude on birth control and community personnel
4. All communication factors are related with modernity at $P = 0.05$
5. Newspaper Exposure is highly correlated with knowledge on public health care. Cosmopolitaness is associated with knowledge of mother & child care. Contact with neighbors is highly correlated with attitude on birth control. Contact with Outsiders is correlated negatively with attitude toward governmental officers. Interpersonal communication is highly associated with social contact.
6. Modernity is highly correlated with attitude toward birth control practice.
7. Communication exposure and modernity can best explain knowledge on health practice and attitude toward community personnels.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญหล่อ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยตรวจและแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จไปด้วยดีและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ตฤณี ทิรัญรักษ์ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร.อำรุง จันทวานิช ซึ่งเป็นกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ท่านหนึ่งที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เช่น เดียวกัน

ในส่วนที่เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณสมศักดิ์ เลียงอำไพพร และคุณศิริวัฒน์ สุวรรณกุล ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนนิเทศศาสตร์รุ่น ๗ และรุ่นน้องนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สละเวลาในการเก็บข้อมูลให้กับผู้วิจัย ไว้ด้วย

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจและกำลังเงินในการศึกษาครั้งนี้อย่างยิ่ง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนเงินทุนจำนวนหนึ่งในการทำวิทยานิพนธ์นี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ปัญหาคำวิจัย	๓
ข้อตกลงเบื้องต้น	๓
ขอบเขตการวิจัย	๓
นิยามศัพท์	๑๐
สมมติฐานในการวิจัย	๑๓
ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๓
๒. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๓. ระเบียบวิธีการวิจัย	๔๔
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔๔
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๔๔
เกณฑ์การให้คะแนน	๔๕
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	๔๗

	หน้า
ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ	๔๗
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
กรรมวิธีทางข้อมูล	๔๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
ขั้นตอนในการดำเนินการ	๔๘
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๑
๕. สรุปผลการวิจัยอภิปรายและข้อเสนอแนะ	๘๓
บรรณานุกรม	๙๒
ภาคผนวก ก. ตารางเกี่ยวกับข้อมูล	๙๙
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	๑๒๒
ประวัติผู้เขียน	๑๓๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับพฤติกรรม การเปิดรับสาร	๕๘
๒ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ความทันสมัย	๕๙
๓ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ระดับการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย	๖๐
๔ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการอนามัยแม่และ เด็ก	๖๑
๕ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ระดับเจตคติต่อการคุมกำเนิด	๖๒
๖ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ระดับความคิด เห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่ทางราชการ	๖๓
๗ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง อายุ การศึกษากับ ระดับความสัมพันธ์ทางสังคม	๖๔
๘ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง การเปิดรับสื่อมวลชนกับ ความทันสมัย	๖๕
๙ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง การติดต่อสื่อสารระหว่าง บุคคลกับความทันสมัย	๖๖
๑๐ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง การติดต่อกับสังคมภายนอก กับความทันสมัย	๖๗
๑๑ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง พฤติกรรมการ เปิดรับสารกับ ระดับการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย	๖๘
๑๒ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง พฤติกรรมการ เปิดรับสารกับ ระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการอนามัยแม่และ เด็ก	๖๙
๑๓ แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่าง พฤติกรรมการ เปิดรับสาร กับระดับ เจตคติต่อการคุมกำเนิด	๗๐

ตารางที่

หน้า

๑๔	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับสารกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่บ้าน เมือง	๗๑
๑๕	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างพฤติกรรมกรรมการ เปิดรับสารกับความสัมพันธ์ทางสังคม	๗๒
๑๖	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างความทันสมัยกับระดับการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย	๗๓
๑๗	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างความทันสมัยกับระดับความรู้เกี่ยวกับหลักการอนามัยแม่และ เด็ก	๗๔
๑๘	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างความทันสมัยกับระดับเจตคติต่อการคุมกำเนิด	๗๕
๑๙	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างความทันสมัยกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่บ้าน เมือง	๗๖
๒๐	แสดงค่าความสัมพันธ์แบบ เพียร์สันระหว่างความทันสมัยกับระดับความสัมพันธ์ทางสังคม	๗๗
๒๑	แสดงค่าการพยากรณ์ เรื่องการสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย	๗๘
๒๒	แสดงค่าการพยากรณ์ เรื่องความรู้เกี่ยวกับหลักการอนามัยแม่และ เด็ก	๗๙
๒๓	แสดงค่าการพยากรณ์ เรื่อง เจตคติต่อการคุมกำเนิด	๘๐
๒๔	แสดงค่าการพยากรณ์ เรื่องความคิดเห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่บ้าน เมือง	๘๑
๒๕	แสดงค่าการพยากรณ์ เรื่องความสัมพันธ์ทางสังคม	๘๒
๒๖	แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	๘๙
๒๗	แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา	๘๙
๒๘	แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพหลัก	๑๐๐
๒๙	แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพการสมรส ..	๑๐๐
๓๐	แสดงร้อยละของจำนวนผู้ตอบจำแนกตามรายได้	๑๐๑
๓๑	แสดงร้อยละของจำนวนผู้ตอบจำแนกตามจำนวนบุตร	๑๐๒
๓๒	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามวิธีการรักษาสุขภาพอนามัย	๑๐๓
๓๓	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความรู้หลักอนามัยแม่และ เด็ก	๑๐๓

ตารางที่	หน้า
๓๔ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบที่เคยคุมกำเนิด	๑๐๕
๓๕ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบที่ปัจจุบันคุมกำเนิด	๑๐๕
๓๖ แสดงจำนวนร้อยละของวิธีการคุมกำเนิด	๑๐๕
๓๗ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความคิด เห็นที่มีต่อ เจ้าหน้าที่ทาง ราชการ	๑๐๖
๓๘ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความสัมพันธ์ทางสังคม	๑๐๖
๓๙ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความบ่อยครั้งในการฟังวิทยุ ..	๑๐๗
๔๐ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามรายการที่ฟัง	๑๐๗
๔๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความบ่อยครั้งในการอ่าน หนังสือพิมพ์	๑๐๘
๔๒ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามประเภทของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน	๑๐๘
๔๓ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล	๑๐๙
๔๔ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบจำแนกตามความบ่อยครั้งในการ เดินทาง ออกนอกหมู่บ้าน	๑๐๙
๔๕ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความบ่อยครั้งใน การติดต่อกับคนภายนอกสังคม	๑๑๐
๔๖ แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความบ่อยครั้งใน การชุกคุยกับเพื่อนบ้าน	๑๑๐
๔๗ แสดงร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการปลื้มตัวออกจาก สังคม	๑๑๑
๔๘ แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคะแนนใน เรื่องของการ ปลื้มตัวออกจากสังคม	๑๑๓
๔๙ แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ...	๑๑๔
๕๐ แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามคะแนนใน เรื่องของ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	๑๑๗
๕๑ แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการ เข้าใจบทบาทของ ผู้อื่น	๑๑๗

ตารางที่

หน้า

๔๒	แสดงร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคะแนนในเรื่องการ เข้าใจบทบาทผู้อื่น	๑๒๑
----	--	-----

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย